

Załącznik nr 1 do uchwały nr 536/2023
Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
z dnia 19 kwietnia 2023 r.

Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

Instytut Filozofii i Socjologii

Program studiów

studia drugiego stopnia
na kierunku socjologia

profil ogólnoakademicki

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU STUDIÓW

Nazwa kierunku studiów	socjologia
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji	poziom 7
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Specjalności	<p>specjalność: socjologia mediów</p> <p>Studenci tej specjalności zdobędą wiedzę o roli mediów w życiu człowieka współczesnego, mechanizmach funkcjonowania mediów, ich wpływie na życie społeczne i zmiany kulturowe. Poznają konsekwencje niespotykanej w dziejach ekspansji mediów i problemy etyczne związane z tym zjawiskiem. Będą mieli okazję zgłębiać zagadnienia związane z warsztatem pracy dziennikarza, tworzeniem wizerunku publicznego oraz elementy <i>public relations</i>. W ramach specjalności studenci poznają najczęściej stosowane metody badania mediów i ich oddziaływania, w tym metody socjologii wizualnej, a także zdobędą umiejętność badania odbioru mediów, docierania z określonym przekazem do potencjalnych odbiorców i oddziaływania przekazu medialnego.</p> <p>specjalność: socjologia zmiany społecznej</p> <p>Celem specjalności jest zapoznanie studentów ze zjawiskami społecznymi istniejącymi we współczesnym świecie niepewności i ciągłej zmiany. Analizowane problemy będą dotyczyły: nierówności społecznych, uwarunkowań sukcesu w życiu, czynników wpływających na nasze aspiracje i możliwość ich realizacji. Student dowie się, jak współczesne rynki pracy wpływają na życie jednostek, miejskich i wiejskich społeczności lokalnych, regionów. Zapozna się z zyskami i kosztami emigracji oraz wpływem Internetu na nasze życie rodzinne i czas wolny. Dowie się, jak „przeciętny obywatel” może wpływać na decyzje rządzących, a jak rządzący na jego zachowania i potrzeby. Jaka jest rola instytucji i obywateli. Absolwenci znajdują zatrudnienie w administracji, organizacjach pozarządowych, ośrodkach badawczych, firmach zajmujących się reklamą (zwłaszcza społeczną), działach</p>

	HR, jako specjaliści we wdrażaniu programów społecznych (np. Unii Europejskiej).
Forma/formy studiów	stacjonarne
Liczba semestrów	4
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	121 ECTS
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister
Łączna liczba godzin zajęć	1054 godzin
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia	<p>Wykorzystywane w procesie kształcenia sposoby weryfikacji efektów to: egzaminy pisemne, ustne, kolokwia, eseje, dyskusja, praca w zespołach, indywidualna praca na zajęciach, prezentacje multimedialne, realizacja projektów, wykonywanie i prezentacja prac domowych.</p> <p>Stosowane przez nauczycieli sposoby weryfikacji efektów uczenia się, w tym ich adekwatność, oceniane są podczas hospitacji. Wszelkie uwagi na ten temat odnotowywane są w „Protokole hospitacji”.</p>
Sposoby oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia	Ocena efektów uczenia się – są to kryteria oceny pracy ustalone przez prowadzącego zajęcia i/lub skale punktowe z przedziałami odpowiadającymi skali ocen przyjętej w APS (2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0). Kryteria oceny publikowane są w systemie USOS w elektronicznych sylabusach przedmiotów.
Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	121 ECTS (91 do 107 ECTS po odliczeniu zajęć realizowanych zdalnie)
Procentowy udział liczby punktów ECTS (w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów) uzyskanych w ramach zajęć zdalnych	<p>12-25% (14-30 ECTS)</p> <p>Szczegółowy wykaz przedmiotów realizowanych zdalnie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w danym roku akademickim zatwierdza Senat odrębną uchwałą do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego.</p>

Dziedziny nauki/sztuki i dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty uczenia się	dziedzina nauk społecznych: nauki socjologiczne
Procentowy udział liczby punktów ECTS (w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów) dla każdej z dyscyplin, do której przyporządkowany został kierunek studiów, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej	nauki socjologiczne: 100%
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych*	nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych	nie dotyczy
Zasady i forma odbywania praktyk zawodowych	nie dotyczy
Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych	nie dotyczy
Procentowy udział punktów ECTS (w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów), które student uzyskuje w ramach zajęć do wyboru	53% (64 ECTS)
Procentowy udział punktów ECTS (w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów), którą student musi uzyskać w ramach zajęć: związanych z prowadzoną na uczelni działalnością naukową** w dyscyplinie/dyscyplinach do których przyporządkowany został kierunek studiów (w przypadku profilu ogólnoakademickiego)	100% (121 ECTS)
Wskazanie związków z misją uczelni i strategią jej rozwoju	Misję i strategię Uczelni uwzględniono zarówno w programie studiów, jak i w sylwetce absolwenta. Nadrzędnym celem realizacji programu jest kształcenie

	<p>świątłych i twórczych profesjonalistów, dbających zarówno o rozwijanie własnej osobowości, zamiłowań naukowych i zawodowych umiejętności praktycznych – jak i troszczących się o wszechstronny rozwój osób i środowisk na rzecz których będą pracować, m. in. osób z różnorodnymi rodzajami niepełnosprawności, w duchu poszanowania ich ludzkich i obywatelskich praw, zrozumienia i akceptacji dla odmienności, traktowania niepełnosprawności jako niezbywalnego elementu ludzkiej kondycji oraz włączania osób z niepełnosprawnościami w życie społeczeństwa na zasadzie równoprawnych obywateli. Przedmioty nawiązujące do misji i strategii rozwoju uczelni to np.: „Prawa człowieka”, „Zróżnicowania społeczne”, „Procesy wykluczania i integracji społecznej”.</p>
<p>Sylwetka absolwenta</p>	<p>Absolwent studiów na kierunku socjologia studia drugiego stopnia ma orientację w teoretycznym i metodologicznym dorobku dyscypliny. Ma uporządkowaną wiedzę podstawową (obejmującą terminologię, teorie i metodologię) z zakresu socjologii i nauk pokrewnych oraz uporządkowaną wiedzę szczegółową w niektórych obszarach socjologii i nauk pokrewnych. Zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji zjawisk społecznych i kulturowych, właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół naukowych w obrębie socjologii i nauk pokrewnych. Ma pogłębioną wiedzę o człowieku, relacjach między ludźmi i więziach społecznych. Ma szczegółową wiedzę o normach, regułach i o rządzących nimi prawidłowościach oraz o mechanizmach ich zmian. Zna zaawansowane metody, narzędzia, techniki pozyskiwania danych w socjologii, pozwalające na prowadzenie badań empirycznych. Potrafi prawidłowo interpretować zjawiska społeczne i kulturowe, analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk, potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk w zakresie socjologii. Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej. Zna i posługuje się zasadami etyki zawodowej socjologa. Absolwent potrafi uczestniczyć w przygotowaniu zaawansowanych projektów społecznych, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu.</p>

* Dotyczy kierunku studiów przyporządkowanego do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne i nauki społeczne.

** Uwzględnia się zajęcia przygotowujące do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Absolwent kierunku socjologia studia drugiego stopnia		Symbol efektu z PRK
zna i rozumie:	w pogłębiony sposób wybrane fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami, różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst prowadzonej działalności w obszarze socjologii;	P7U_W
potrafi:	wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin, samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie, komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowiska;	P7U_U
jest gotów do:	do tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia, podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią.	P7U_K

Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia		
Symbol efektu kierunkowego	EFEKTY KIERUNKOWE	Symbol efektu z charakterystyk drugiego stopnia
	Absolwent kierunku socjologia studia drugiego stopnia	
WIEDZA		
K_W01	ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu socjologii w systemie nauk społecznych, jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi oraz specyfice przedmiotowej i metodologicznej;	P7S_WG

K_W02	ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach socjologii, ośrodkach i szkołach badawczych;	P7S_WG
K_W03	ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się ideach, koncepcjach i wyobrażeniach na temat instytucji społecznych;	P7S_WG
K_W04	ma wiedzę o człowieku jako twórcy kultury, pogłębioną w odniesieniu do społecznych obszarów aktywności człowieka;	P7S_WG
K_W05	ma pogłębioną wiedzę o strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych;	P7S_WG
K_W06	ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać struktury, organizacje i instytucje społeczne;	P7S_WG
K_W07	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady związane z ochroną własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz zarządzania zasobami własności intelektualnej;	P7S_WK
K_W08	zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej aktywności i przedsiębiorczości;	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy procesów społecznych;	P7S_UW
K_U02	potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach; prognozować złożone procesy i zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne), formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi dzięki wykorzystaniu zaawansowanych metod i narzędzi socjologicznych, zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych i przystosowaniu istniejących lub opracowaniu nowych metod i narzędzi;	P7S_UW
K_U03	potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury ważne z punktu widzenia socjologii;	P7S_UW
K_U04	posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych;	P7S_UW
K_U05	ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań;	P7S_UK

K_U06	potrafi porozumiewać się z socjologami i przedstawicielami nauk pokrewnych, a także popularyzować wiedzę o socjologii, wytworach i instytucjach kultury;	P7S_UK
K_U07	posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym specjalistyczną terminologią z zakresu socjologii;	P7S_UK
K_U08	potrafi pracować w grupie przyjmując różne role; umie kierować pracą zespołu oraz współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych;	P7S_UO
K_U09	umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz inicjować podobne działania u innych osób;	P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści oraz do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	P7S_KK
K_K02	jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazuje aktywność i przedsiębiorczość oraz angażuje się we współpracę na rzecz środowiska społecznego;	P7S_KO
K_K03	rozumie potrzebę uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy;	P7S_KO
K_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu socjologa;	P7S_KR
K_K05	respektuje zasady etyki zawodowej socjologa oraz normy i reguły prawne, zawodowe i moralne.	P7S_KR

OPISY PRZEDMIOTÓW

Wprowadzenie do specjalności		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu socjologii w systemie nauk społecznych, jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi oraz specyfice przedmiotowej i metodologicznej.
2.	K_W02	Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych osiągnięciach socjologii oraz o możliwości poszerzania wiedzy z zakresu socjologii w ramach oferowanych specjalności i o jej przydatności na rynku pracy.
3.	K_W02	Zna możliwości poszerzania wiedzy z zakresu socjologii w ramach oferowanych specjalności oraz rozumie przydatność na rynku pracy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabywanych na studiach socjologicznych.
		Umiejętności
		-
		Kompetencje społeczne
		-
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>1. Przydatność wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabywanych na studiach socjologicznych na rynku pracy.</p> <p>3. Omówienie specyfiki specjalności: socjologia mediów oraz socjologia zmiany społecznej.</p> <p>4. Media i zmiana społeczna jako tematy interdyscyplinarne.</p> <p>5. Przykłady karier absolwentów socjologii.</p>		

Współczesne nurty filozofii		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W02	Student/-ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu znaczenie poszczególnych idei filozoficznych dla współczesnych przemian społecznych.
2.	K_W02	Rozumie istotę współczesnych dylematów filozoficznych oraz zna sposoby ich argumentowania za i przeciw.
3.	K_W03	Ma wiedzę o współczesnych trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w zakresie filozofii.
4.	K_W03	Zna i rozumie złożone zależności między poszczególnymi zagadnieniami filozoficznymi a współczesnymi problemami społecznymi.
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę filozoficzną, aby formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy społeczne.
2.	K_U02	Potrafi komunikować się z użyciem filozoficznej terminologii oraz wykorzystywać ją w debacie.
3.	K_U03	Potrafi prezentować i oceniać różne stanowiska filozoficzne oraz krytycznie się do nich odnosić.
4.	K_U09	Potrafi samodzielnie kształtować i planować własny rozwój poprzez wskazanie istotnych idei i wartości.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka jest przygotowany/-a do krytycznej refleksji nad własnym światopoglądem i posiadanymi ideami filozoficznymi.
2.	K_K02	Jest przygotowany/-a do realizowania fundamentalnych idei filozoficznych w życiu społecznym i publicznym oraz ich merytorycznego uzasadniania.

3.	K_K04	Jest przygotowany/-a do krytycznej refleksji poznawanych i treści filozoficznych oraz ich oceny względem aktualnych problemów społecznych.
4.	K_K05	Jest przygotowany/-a do merytorycznej oceny i odpowiedzialnego realizowania zadań wynikających z aktualnie wykonywanego zawodu i pełnionej funkcji społecznej.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Wybrane zagadnienia współczesnej filozofii.
2. Źródła i oddziaływanie filozofii współczesnej.
3. Podstawowe nurty w filozofii współczesnej - wybór: filozofia pozytywistyczna, analityczna, pragmatyczna, egzystencjalizm, filozofia życia, personalizm, fenomenologia, filozofia umysłu i ekofilozofia.

Zagadnienia współczesnej socjologii		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną wiedzę z zakresu wybranych współczesnych problemów socjologicznych.
2.	K_W03	Ma wiedzę o zmieniających się koncepcjach, dotyczących wybranych współczesnych problemów, które są przedmiotem badań socjologicznych.
3.	K_W05	Posiada pogłębioną wiedzę o wybranych strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych, które są przedmiotem zainteresowań badań socjologów.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę na temat współczesnych problemów społecznych, a pozyskane z wiarygodnych źródeł dane wykorzystuje w opisie i analizie procesów społecznych.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w obszarze socjologii; dostrzega możliwości oraz ograniczenia poszczególnych współczesnych, socjologicznych koncepcji.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Oblicza współczesnego społeczeństwa: zróżnicowane ujęcia. 2. Wartości społeczne Polaków w kontekście zmiany społecznej. 3. Zmiany struktury klasowej i warstwowej. 4. Problematyka płci społeczno-kulturowej we współczesnej socjologii. 5. Przemiany w sferze publicznej. 6. Przemiany w sferze prywatnej. 		

7. Dylemat społeczny zaufania vs nieufności.
8. Problemy podmiotowości, szacunku, godności.
9. Praca i jej znaczenie w życiu człowieka.
10. Reprezentacja problemów społecznych w mediach.
11. Problem inności oraz tolerancji.
12. Dylematy związane z przyspieszeniem tempa życia.
13. Neuroza sukcesu i oswojenie porażki.
14. Szczęście w perspektywie hedonistycznej i eudajmonistycznej.

Seminarium dyplomowe magisterskie – 1

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o specyfice i znaczeniu socjologii problemów społecznych (instytucji, zachowań, postaw) w systemie nauk społecznych, jej powiązaniach z naukami pokrewnymi oraz jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej w zakresie pracy magisterskiej.
2.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać struktury, organizacje i instytucje społeczne w zakresie pracy magisterskiej.
3.	K_W07	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady związane z ochroną własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz zarządzania zasobami własności intelektualnej.
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną i pozyskane dane do opisu i analizowania procesów społecznych, poszerzoną o formułowanie własnych opinii oraz krytyczny dobór danych i metody analizy.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami wystąpień ustnych i pisemnych.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologiiobjętych tematem seminarium magisterskiego; jest gotów/-owa do krytycznejoceny odbieranych treści.
2.	K_K03	Rozumie potrzebę uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Zasady przygotowywania pracy magisterskiej.
2. Wybór tematu pracy.
3. Zapoznanie się z obszarem problematyki pracy.

Europa i świat w XX i XXI wieku		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W03	Student/-ka ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się ideach, koncepcjach i wyobrażeniach na temat wydarzeń społeczno-historycznych XX i XXI wieku.
2.	K_W05	Student/-ka ma pogłębioną wiedzę o strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych.
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy procesów społecznych zachodzących na świecie i w Europie w XX i XXI wieku.
2.	K_U03	Student/-ka potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury ważne z punktu widzenia socjologii.
3.	K_U09	Student/-ka umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści oraz do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>1. Polska we współczesnym świecie: ustroje państwowe, udział w wyborach i referendach, prawa człowieka, organizacje pozarządowe, Polska w UE.</p> <p>2. Procesy cywilizacyjne w XX i XXI wieku: gospodarka, rozwój technologii, społeczne skutki urbanizacji, industrializacji, wojen światowych i lokalnych konfliktów. Problem troski i odpowiedzialności ekologicznej i kulturowej za przyszłość świata.</p> <p>3. Zróżnicowanie społeczno-ekonomiczne na świecie: kraje rozwinięte, rozwijające się i tzw. kraje Trzeciego Świata.</p>		

4. Problematyka migracji i uchodźstwa w Europie i na świecie w XX i XXI wieku.
5. Przemiany kulturowe w XX i XXI wieku w Polsce: spuścizna pozaborowa, wielokulturowość II RP (mniejszości narodowe i etniczne i stosunek Polaków do nich), prawa kobiet.
6. Religijność polskiego społeczeństwa i jej przemiany. Nowe formy religijności.
7. Stratyfikacja społeczna w Polsce i na świecie w XX i XXI wieku: społeczeństwo klasowe, uwarunkowania przynależności dla klasy społecznej. Klasa wyższa, średnia, robotnicza i chłopska. Underclass. Nierówności społeczne i ich konsekwencje.
8. Totalitaryzmy XX wieku: Nazizm i komunizm - cechy, społeczne skutki.
9. Najważniejsze wydarzenia na świecie i w Europie w XX i XXI wieku.

Wykład monograficzny w języku angielskim		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat omawianego zagadnienia.
2.	K_W01	Zna koncepcje kluczowe dla omawianego zagadnienia.
3.	K_W01	Ma wiedzę o uwarunkowaniach i podstawowych mechanizmach dotyczących omawianego zjawiska/procesu społecznego.
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać właściwą literaturę do omawianych zjawisk/procesów społecznych.
2.	K_U07	Zna anglojęzyczną, specjalistyczną terminologię z zakresu omawianego zagadnienia i umie się nią posłużyć.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe zależą od tematyki zajęć i dobierane są przez osobę prowadzącą, która zgłasza prowadzenie wykładu monograficznego.		

Etyka badań naukowych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka rozumie istotę etyki badań naukowych.
2.	K_W03	Zna historyczny i społeczny kontekst uprawiania nauki oraz odpowiedzialność nauki i techniki w XX i XXI wieku.
3.	K_W07	Zna dobre praktyki w nauce oraz inne kodeksy badań naukowych.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka ma umiejętność wskazania ograniczeń poznawczych nauki i praktycznego wykorzystania wyników badań naukowych.
2.	K_U03	Podejmuje analizę krytyczną tekstów dotyczących etycznych aspektów badań naukowych.
3.	K_U05	Potrafi uzasadnić swoje stanowisko, wykorzystując filozoficzne narzędzia argumentacji.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka jest zorientowany na głębszy namysł nad szerszym kontekstem uprawiania nauki i konsekwencjami badań naukowych oraz odpowiedzialnością nauki oraz naukowca i badacza.
2.	K_K04	Jest świadomy/-a odpowiedzialności współczesnej nauki i technologii oraz ryzyka i braku możliwości w zakresie przewidywania ostatecznych praktycznych konsekwencji badań naukowych.
3.	K_K05	Lepiej rozumie siebie jako przyszłego badacza oraz potrzebę respektowania etyki.
TREŚCI PROGRAMOWE		
1. Wartość nauki. Nauka jako obszar refleksji odnoszonych do obszaru wartości.		

2. Nauka jako realizacja określonego etosu. Możliwe sensy etosu nauki. Historyczny i społeczny kontekst nauki. Nauka a technika. Bezinteresowność nauki. Neutralność etyczna nauki i techniki a pytanie o odpowiedzialność nauki i techniki w XX i XXI wieku.
3. Zasady etycznej praktyki naukowej. Rzetelność badacza – uczciwość, sumienność. Zasady dobrej praktyki badawczej: reguły badawczej rzetelności, reguły lojalności wobec uczestników badań.
4. Nieuczciwe zachowania w nauce: fabrykowanie danych, fałszowanie wyników i plagiat.
5. Praktyka naukowa wobec nowych wyzwań etycznych. Zerwanie z tradycją absolutyzowania efektów badań. Szacunek dla życia – prawa „królika doświadczalnego”. Szacunek dla osoby - właściwe traktowanie uczestników badań – dbałość o niewyrządzenie krzywdy osobom uczestniczącym w badaniach. Zasada dobroczynności. Zasada sprawiedliwości (zasada świadomej zgody, zasada właściwej proporcji ryzyka i korzyści, zasada bezstronności w wyborze uczestników badań).
6. Nauka a biznes. Kryzys tradycyjnej idei bezinteresowności badań naukowych. Granice podporządkowania działalności naukowej przedsiębiorczości.
7. Nauka a polityka. Działalność badawcza wobec roszczeń i oczekiwań polityków.
8. Odpowiedzialność współczesnej nauki i technologii – ryzyko, brak możliwości w zakresie przewidywania ostatecznych praktycznych konsekwencji badań naukowych.

Zróżnicowania społeczne		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o teoriach stratyfikacji społecznej i naukowych interpretacjach zróżnicowań społecznych, zna nowe wymiary stratyfikacji społecznej.
2.	K_W03	Ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się ideach, koncepcjach i wyobrażeniach na temat strukturalnych nierówności społecznych.
3.	K_W05	Ma pogłębioną wiedzę o strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy procesów społecznych.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych.
3.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury ważne z punktu widzenia socjologii.
4.	K_U05	Ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań w obrębie problematyki zróżnicowania społecznego.
5.	K_U08	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.
6.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz inicjować podobne działania u innych osób.
		Kompetencje społeczne

1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K02	Jest gotowy/-owa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazuje aktywność i przedsiębiorczość oraz angażuje się we współpracę na rzecz środowiska społecznego.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Zróżnicowanie społeczne.
2. Nierówności społeczne.
3. Klasy społeczne.
4. Ruchliwość społeczna.
5. Prestiż zawodów.
6. Wskaźniki i narzędzia pomiaru pozycji społecznej.
7. Wymiary zróżnicowania społecznego, takie jak: płeć, wiek, sytuacja pracy, zawód, wykształcenie, pochodzenie społeczne, dochód.

Procesy wykluczania i integracji społecznej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W03	Student/-ka ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się ideach i koncepcjach na temat procesów wykluczania i integracji społecznej.
2.	K_W05	Ma pogłębioną wiedzę o strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych będących czynnikami warunkującymi procesy wykluczania i integracji społecznej.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy procesów wykluczenia i integracji społecznej.
2.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty ważne z punktu widzenia procesów wykluczania i integracji społecznej.
3.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści oraz do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p><i>Zajęcia prowadzone w formie wykładu i konwersatorium.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koncepcje zbiorowego „my” przeciwstawiane koncepcjom „obcych”, „innych”, „marginalnych”. 2. Mechanizmy społecznej integracji jako zjawiska kształtowania się rozmaitych form społecznej tożsamości ludzi oraz mechanizmy wielowymiarowych segmentacji współczesnych społeczeństw. 3. Socjologiczne tradycje opisywania mechanizmy powstawania zbiorowych tożsamości i ich antynomii (Simmel, Durkheim, Weber, Czarnowski, tzw. „szkoła chicagowska”, tj. Park i Stonequist). 		

4. Współczesna koncepcja „podklasy” (Auletta, Murray, Parkin) i okoliczności wprowadzenia do socjologii koncepcji „społecznego wykluczenia”.

5. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym: od retoryki „równych szans” do zakazów wszelkiej dyskryminacji.

6. Empiryczne analizy procesów międzypokoleniowego dziedziczenia położenia w strukturze społecznej.

Wybrane zagadnienia socjologii kultury		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W03	Student/-ka ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się koncepcjach z obszaru socjologii kultury.
2.	K_W04	Ma wiedzę o człowieku jako twórcy kultury, pogłębioną w odniesieniu do społecznych obszarów aktywności człowieka.
3.	K_W05	Ma pogłębioną wiedzę o strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem ich kulturowego wymiaru.
		Umiejętności
1.	K_U02	Student/-ka potrafi prognozować i modelować złożone procesy i zjawiska kulturowe z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi socjologicznych.
2.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury ważne z punktu widzenia socjologii.
3.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz inicjować podobne działania u innych osób.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych z obszaru socjologii kultury; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K03	Rozumie potrzebę uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturowe korzenie Europy. 2. Wspólnoty Europy. 3. Mniejszości narodowe w Europie. 4. Mniejszości narodowe w Polsce. 		

5. Tożsamości narodów Europy Środkowo-Wschodniej (Ukraińcy, Białorusini, Rosjanie)
6. Kulturowe podłoże przemian społecznych w Europie XX i XXI wieku.
7. Krytyczna analiza treści najnowszych publikacji z zakresu socjologii kultury.

Socjologia rodziny		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o socjologii rodziny jako subdyscyplinie socjologii i jej miejscu w systemie nauk społecznych.
2.	K_W03	Ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się ideach, koncepcjach i wyobrażeniach na temat instytucji rodziny.
3.	K_W05	Ma pogłębioną wiedzę o zmianach instytucji rodziny, o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencjach tych zmian.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy przemian instytucji rodziny.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii rodziny; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Socjologia rodziny (przedmiot zainteresowań i kategorie analityczne). 2. Rodzina w myśli społecznej (koncepcje różnych nurtów teoretycznych). 3. Modele rodziny. 4. Teorie przemian rodziny i ról rodzicielskich. 5. Problemy życia rodzinnego (np. przemoc w rodzinie, eurosieroctwo). 6. Nowe formy życia rodzinnego. 7. Poza rodziną – single jako kategoria społeczna i styl życia. 		

Socjologia polityki		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W03	Student/-ka ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się ideach, koncepcjach i wyobrażeniach na temat instytucji społecznych i politycznych.
2.	K_W05	Ma pogłębioną wiedzę o strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych i politycznych.
3.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać struktury, organizacje i instytucje społeczne, polityczne.
		Umiejętności
1	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy procesów społecznych i politycznych.
2.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty ważne z punktu widzenia socjologii polityki.
3.	K_U08	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ideologie polityczne. 2. Systemy polityczne, ich klasyfikacje. 3. Współczesny kryzys demokracji. 4. Decentralizacja władzy i polityka lokalna. 5. Kultura polityczna, legitymizacja. 6. Partie polityczne, grupy interesów, inicjatywy obywatelskie, ruchy społeczne. 		

7. Polityka w erze globalizacji ekonomicznej i społecznej; wybrane metody badań i analizy danych.

Seminarium dyplomowe magisterskie – 2

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o specyfice i znaczeniu socjologii problemów społecznych (instytucji, zachowań, postaw) w systemie nauk społecznych, jej powiązaniach z naukami pokrewnymi oraz jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej w zakresie pracy magisterskiej.
2.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać struktury, organizacje i instytucje społeczne w zakresie pracy magisterskiej.
3.	K_W07	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady związane z ochroną własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz zarządzania zasobami własności intelektualnej.
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną i pozyskane dane do opisu i analizowania procesów społecznych, poszerzoną o formułowanie własnych opinii oraz krytyczny dobór danych i metody analizy.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami wystąpień ustnych i pisemnych.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii objętych tematem seminarium magisterskiego; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K03	Rozumie potrzebę uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Prezentacja koncepcji pracy magisterskiej: problemy badawcze, hipotezy, metodologia.
2. Opracowanie koncepcji badań i narzędzi badawczych.
3. Dyskusje w grupie nad poszczególnymi projektami prac magisterskich.

Seminarium dyplomowe magisterskie – 3

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o specyfice i znaczeniu socjologii problemów społecznych (instytucji, zachowań, postaw) w systemie nauk społecznych, jej powiązaniach z naukami pokrewnymi oraz jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej w zakresie pracy magisterskiej.
2.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać struktury, organizacje i instytucje społeczne w zakresie pracy magisterskiej.
3.	K_W07	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady związane z ochroną własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz zarządzania zasobami własności intelektualnej.
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną i pozyskane dane do opisu i analizowania procesów społecznych, poszerzoną o formułowanie własnych opinii oraz krytyczny dobór danych i metody analizy.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i pisemnych.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii objętych tematem seminarium magisterskiego; jest przygotowany/-a do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K03	Rozumie potrzebę uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Prezentacja koncepcji pracy magisterskiej: problemy badawcze, hipotezy, metodologia.
2. Opracowanie koncepcji badań i narzędzi badawczych.
3. Dyskusje w grupie nad poszczególnymi projektami prac magisterskich.
4. Teoretyczne umocowanie pracy magisterskiej.

Prawa człowieka		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W05	Student/-ka ma podstawową wiedzę na temat międzynarodowych i konstytucyjnych wolności i praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osoby niepełnosprawnej oraz środków ich ochrony, w szczególności zasad przewodnich statusu jednostki, w tym zakazu dyskryminacji, europejskich i międzynarodowych organów ochrony praw człowieka.
2.	K_W05	Ma pogłębioną wiedzę na temat zdolności do czynności prawnych, zasad korzystania z niej, jej ograniczeń, w szczególności ubezwłasnowolnienia całkowitego i częściowego, postępowania w sprawach o ubezwłasnowolnienie, jego skutkach.
3.	K_W03	Ma pogłębioną wiedzę na temat katalogu wolności i praw człowieka, zasad przewodnich statusu jednostki, europejskich i międzynarodowych organów ochrony praw człowieka i środków ich ochrony.
4.	K_W04	Rozpoznaje przypadki dyskryminacji bezpośredniej i pośredniej, molestowania, molestowania seksualnego, zachęcania do dyskryminacji, dyskryminacji wielokrotnej, dyskryminacji przez asocjacje oraz mowy nienawiści.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi zdiagnozować przypadki naruszeń praw człowieka, w tym dyskryminacji, wskazać ich podstawę prawną oraz zaproponować zastosowanie odpowiednich środków prawnych ich ochrony.
2.	K_U03	Potrafi zdiagnozować i rozwiązuje problemy wynikające z korzystania ze zdolności do czynności prawnych oraz określić konsekwencje ubezwłasnowolnienia.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K05	Student/-ka prezentuje postawę legalistyczną.

2.	K_K05	Posiada szacunek do prawa i wartości, jakie prawo chroni.
3.	K_U05	Utożsamia się z zasadą równości i niedyskryminacji, ma pogłębioną świadomość istnienia różnorodnych grup społecznych narażonych na dyskryminację.
4.	K_K02	Jest przekonany/-a o konieczności poszukiwania wsparcia prawnego dla osób tego wymagających.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela (źródła wolności i praw człowieka, katalog wolności i praw człowieka i obywatela).
2. Zakaz dyskryminacji w praktyce (definicja, rodzaje dyskryminacji na podstawie kodeksu pracy).
3. Prawo do życia a prawo do decydowania o swoim życiu osobistym.
4. Prawo i płeć - sytuacja kobiet w ujęciu międzynarodowym i krajowym.
5. Prawa osób z niepełnosprawnościami w świetle Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami.
6. Prawa dzieci w ujęciu międzynarodowym i krajowym.

Seminarium dyplomowe magisterskie – 4 i złożenie pracy		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o specyfice i znaczeniu socjologii problemów społecznych (instytucji, zachowań, postaw) w systemie nauk społecznych, jej powiązaniach z naukami pokrewnymi oraz jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej w zakresie pracy magisterskiej.
2.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać struktury, organizacje i instytucje społeczne w zakresie pracy magisterskiej.
3.	K_W07	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady związane z ochroną własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz zarządzania zasobami własności intelektualnej.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną i pozyskane dane do opisu i analizowania procesów społecznych, poszerzoną o formułowanie własnych opinii oraz krytyczny dobór danych i metody analizy.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami wystąpień ustnych i pisemnych.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologiiobjętych tematem seminarium magisterskiego; jest przygotowany/-a do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K03	Rozumie potrzebę uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy.
TREŚCI PROGRAMOWE		

1. Prezentacja pracy magisterskiej.
2. Dyskusje w grupie nad poszczególnymi pracami magisterskimi.
3. Przygotowanie do egzaminu dyplomowego Prezentacja koncepcji pracy magisterskiej: problemy badawcze, hipotezy, metodologia.

Procedury badań ewaluacyjnych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W06	Student/-ka ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych charakterystycznych dla badań ewaluacyjnych.
		Umiejętności
1.	K_U04	Student/-ka posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych.
2.	K_U08	Potrafi funkcjonować i współdziałać w grupie przy opracowywaniu zleconych zadań.
3.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz inicjować podobne działania u innych osób.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K02	Student/-ka jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazuje aktywność i przedsiębiorczość.
2.	K_K05	Respektuje zasady etyki zawodowej socjologa oraz normy i reguły prawne, zawodowe i moralne, w tym przestrzega kodeksu ewaluatora.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania ewaluacyjne - podstawowe definicje. 2. Ewaluacja a audyt, monitoring, badania naukowe - podobieństwa i różnice. 3. Projektowanie badań ewaluacyjnych - pytania, obszary, kryteria ewaluacyjne. 4. Zbieranie informacji - metody i techniki stosowane w badaniach ewaluacyjnych. 5. Metody analizy danych w badaniach ewaluacyjnych. 6. Podsumowanie ewaluacji - formułowanie kluczowych wniosków i rekomendacji. 7. Etyczne aspekty badań ewaluacyjnych. 		

Socjologia badań opinii publicznej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu socjologii w systemie nauk społecznych oraz o specyfice metodologicznej.
2.	K_W02	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach socjologii, ośrodkach i szkołach badawczych.
3.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać struktury, organizacje i instytucje społeczne.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy procesów społecznych.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K05	Respektuje zasady etyki zawodowej socjologa oraz normy i reguły prawne, zawodowe i moralne.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania naukowe a badania komercyjne. 2. Struktura badań komercyjnych. 3. Badania ilościowe opinii publicznej. 4. Sondaże a opinia publiczna. 5. Międzynarodowe badania porównawcze. 6. Badania jakościowe opinii publicznej. 7. Etyka badacza – kodeks ESOMAR i PJPA. 8. Projektowanie i planowanie badania ilościowego opinii społecznej. 		

9. Projektowanie badania opinii publicznej: rodzaje pytań badawczych.
10. Projektowanie badania opinii publicznej: jak konstruować pytania?
11. Projektowanie i planowanie badania jakościowego opinii społecznej.
12. Scenariusz wywiadów.
13. *Desk research*.
14. Komunikat badawczy z badań opinii publicznej: struktura i forma.

Fakultet		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka definiuje i sprawnie posługuje się kluczowymi pojęciami dla omawianego zagadnienia.
2.	K_W01	Zna koncepcje kluczowe dla omawianego zagadnienia.
3.	K_W01	Ma wiedzę o uwarunkowaniach i podstawowych mechanizmach dotyczących omawianego zjawiska.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi dokonać analizy społecznych aspektów omawianego zagadnienia.
2.	K_U02	Jest w stanie odnaleźć i wykorzystać w praktyce właściwą literaturę dotyczącą poruszanego tematu.
3.	K_U04	Umie prezentować zarówno własny punkt widzenia, jak i rzeczowo ustosunkowywać się do opinii innych osób.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka jest nastawiony/-a krytycznie do potocznych, nieuzasadnionych naukowo przekonań.
2.	K_K02	Ma motywację do angażowania się w aktywność na rzecz innych osób, w praktyce wykorzystując wiedzę teoretyczną zgodnie z zasadami etycznymi.
TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe zależą od tematyki zajęć i dobierane są przez osobę prowadzącą, która zgłasza fakultet.		

OPISY PRZEDMIOTÓW

Przedmioty dla studentów po studiach pierwszego stopnia na kierunku socjologia

Historia socjologii polskiej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o klasycznych polskich teoriach socjologicznych, jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi oraz specyfice przedmiotowej i metodologicznej.
2.	K_W03	Ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się ideach, koncepcjach i wyobrażeniach na temat instytucji społecznych, opisywanych w klasycznych polskich teoriach socjologicznych.
3.	K_W04	Ma wiedzę o człowieku jako twórcy kultury w kontekście klasycznych polskich teorii socjologicznych.
Umiejętności		
1.	K_U03	Student/-ka potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury związane z klasycznymi, polskimi teoriami socjologicznymi.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych.
3.	K_U05	Ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę na temat klasycznych polskich teorii socjologicznych w rozwiązywaniu problemów

	poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest przygotowany/-a do krytycznej oceny odbieranych treści.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prekursorzy socjologii w Polsce doby oświecenia: Stanisław Staszic, Hugo Kołłątaj; Józef Supiński i znaczenie jego pozytywistycznej teorii rozwoju społecznego w kształtowaniu się dyskursu socjologicznego w Polsce. 2. Socjologizm i teoria konfliktu społecznego Ludwika Gumplowicza; Ludwik Krzywicki: socjologia, etnografia i teoria kultury. 3. Socjologia i nauka o narodzie Bolesława Limanowskiego. 4. Franciszek Bujak: socjologia i dzieje gospodarcze. 5. Kultura i religia w myśli socjologicznej Stefana Czarnowskiego. 6. Podstawowe założenia i koncepcje kulturalizmu i socjologii humanistycznej Floriana Znanieckiego. 7. Stanisława Ossowskiego teoria więzi społecznej i struktury klasowej. 8. Marii Ossowskiej teoria zmian społecznych związanych z industrializacją i urbanizacją. 9. Ks. Franciszka Mirka humanistyczna socjologia religii. 10. Socjologia kultury Antoniny Kłoskowskiej. 	

Metodologie badań społecznych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W06	Student/-ka ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać struktury, organizacje, zjawiska i instytucje społeczne.
		Umiejętności
1.	K_U04	Student/-ka posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych (raportów z badań).
2.	K_U08	Potrafi współdziałać i pracować w grupie badawczej, przyjmując w niej różne role.
3.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz inicjować podobne działania u innych osób.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z planowaniem i realizacją badań, jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K05	Realizując badania respektuje zasady etyki zawodowej socjologa.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza dyskursu. 2. Metodologia teorii ugruntowanej w teorii i praktyce. 3. Internet: badania użytkowników Internetu, badania w Internecie (netnografia), badania społeczne realizowane za pośrednictwem Internetu. 4. Badania FGI. 5. Metoda biograficzna. 		

Zaawansowane techniki komputerowe analizy danych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę z zakresu zaawansowanej analizy i interpretacji danych.
2.	K_W06	Zna techniki zbierania danych w badaniach ilościowych oraz potrafi wskazać różnice pomiędzy nimi.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie na podstawie zdobytej wiedzy.
2.	K_U08	Potrafi funkcjonować i współdziałać w grupie przy opracowywaniu zleconych zadań.
3.	K_U09	Umie samodzielnie planować i realizować własne uczenie się.
4.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowywania raportów badawczych zgodnie z ogólnie przyjętym wzorcem.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu analizy informacji oraz obsługi oprogramowania do statystycznej analizy danych.
2.	K_K05	Respektuje zasady etyczne stosowane przy interpretacji danych pochodzących ze źródeł wtórnych.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>1. Analiza wariancji.</p> <p>1.1. Różnice pomiędzy k-średnimi.</p> <p>1.2. Analiza wariancji dla jednej zmiennej.</p> <p>1.3. Analiza wariancji dla dwóch zmiennych.</p> <p>2. Testy parametryczne.</p>		

- 2.1. Test T dla jednej próby.
- 2.2. Test T dla prób zależnych.
- 2.3. Test T dla prób niezależnych.
3. Testy nieparametryczne.
  - 3.1. Test serii.
  - 3.2. Test U Manna-Whitneya.
4. Regresja.
  - 4.1. Regresja liniowa.
  - 4.2. Regresja logistyczna.
5. Analiza czynnikowa.
  - 5.1. Metodą głównych składowych.
  - 5.2. Bez rotacji i z rotacją.
6. Raport.
  - 6.1. Struktura raportu.
  - 6.2. Przygotowanie raportu na podstawie danych wtórnych.

OPISY PRZEDMIOTÓW

Przedmioty dla studentów po innych kierunkach

Wprowadzenie do historii myśli społecznej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu klasycznych teorii socjologicznych w systemie nauk społecznych, ich powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi oraz specyfice przedmiotowej i metodologicznej.
2.	K_W03	Ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się ideach, koncepcjach i wyobrażeniach na temat instytucji społecznych, opisywanych w klasycznych teoriach socjologicznych.
3.	K_W04	Ma wiedzę o człowieku jako twórcy kultury, widzianym przez klasyczne teorie socjologiczne.
Umiejętności		
1.	K_U03	Student/-ka potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury z obszaru klasycznych teorii socjologicznych.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych.
3.	K_U05	Ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań.
4.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz inicjować podobne działania u innych osób.
Kompetencje społeczne		

1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy z obszaru klasycznych teorii socjologicznych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K03	Rozumie potrzebę uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy.

TRZĘCI PROGRAMOWE

1. Zagadnienia i metody historii socjologii.
2. Myśl społeczna starożytności. Sofiści i pierwociny sporu o rolę natury i kultury w życiu społecznym. Utopijna inżynieria społeczna Platona. Myśl społeczna Arystotelesa - między empirią a zasadą złotego środka. Uniwersalizm stoików.
3. Teologia społeczna św. Augustyna. Św. Tomasz i zasada organicyzmu społecznego.
4. Myśl społeczna epoki odrodzenia. Prawo natury i umowa społeczna w doktrynach XVII w. Filozofia społeczna wieku świateł - Monteskiusz, Russo, Smith, Ferguson, Kant, Herder i Staszic.
5. Romantyzm i restauracja.
6. Konserwatyzm, utopijny socjalizm. Saint-Simon, historycy doby restauracji, Tocqueville. Zasada gminowładztwa i historia społeczna Lelewela.
7. Filozofia społeczna Hegla. Materializm historyczny.
8. August Comte i narodziny socjologii jako samodzielnej dyscypliny badawczej.
9. Ekonomia społeczna i socjologia Milla.
10. Pozytywizm i rozwój socjologii.
11. Darwin a ewolucjonizm w naukach społecznych.
12. Koncepcja socjologii ewolucjonistycznej Herberta Spencera.
13. Blaski i cienie ewolucjonizmu socjologicznego.
14. Teoria krążenia elit i socjologia działania Pareta.
15. Socjologizm versus psychologizm. Nauka społeczna Emila Durkheima i jego szkoły.
16. Ludwika Gumplowicza socjologia konfliktu i rywalizacji ras kulturowych.
17. Teoria wspólnoty i stowarzyszenia F. Tönniesa.
18. Socjologia formalna Simmla.
19. Wielka synteza socjologiczna Maksa Webera.
20. Socjologia amerykańska doby klasycznej.
21. Mikrosocjologia i filozofia społeczna Cooley'a.
22. Behawioryzm społeczny Meada.

23. System socjologii humanistycznej Floriana Znanieckiego.

Metodologia i metody nauk społecznych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W06	Student/-ka ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych w socjologii (obserwacja, IDI, FGI, sondaż) pozwalających badać i opisywać struktury, organizacje, zjawiska i instytucje społeczne.
		Umiejętności
1.	K_U04	Student/-ka umie skonceptualizować i zrealizować badania z użyciem metod jakościowych i ilościowych oraz dokonać analizy zebranego materiału.
2.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, raportów ze zrealizowanych badań i wystąpień prezentujących ich wyniki.
3.	K_U08	Potrafi współdziałać i pracować w grupie badawczej, przyjmując w niej różne role i realizując różne zadania badawcze.
4.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, śledząc dostępne analizy badawcze i raporty z badań.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów związanych z planowaniem i realizacją badań; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K05	Realizując badania respektuje zasady etyki zawodowej socjologa.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>1. Pozytywistyczny i humanistyczny paradygmat poznania.</p> <p>2. Proces badawczy i pomiar.</p> <p>3. Obserwacja: obserwacja jako metoda, typy obserwacji, narzędzia badawcze, zbieranie danych i ich analiza, przedstawianie wyników.</p>		

4. Indywidualny wywiad pogłębiony: IDI jako metoda, typy IDI, narzędzia badawcze, dobór jednostek do badania, przebieg IDI, sposoby analizy danych, raport z badania i przedstawianie wyników.

5. Zogniskowany wywiad grupowy: FGI jako metoda, narzędzie badawcze, techniki projekcyjne, dobór jednostek do badania, przebieg FGI, sposoby analizy danych.

6. Sondaż: sondaż jako metoda, kwestionariusz (ankiety/wywiadu) jako narzędzie, pytanie jako narzędzie (rodzaje pytań), błędy w pytaniach, organizacja i przebieg badania, analiza danych, konceptualizacja badania sondażowego.

7. Dobór jednostek do badania, rodzaje prób i uogólnianie wyników z badań.

Techniki komputerowe analizy danych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę z zakresu zaawansowanej analizy i interpretacji danych.
2.	K_W06	Zna techniki zbierania danych w badaniach ilościowych oraz potrafi wskazać różnice pomiędzy nimi.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie na podstawie zdobytej wiedzy.
2.	K_U08	Potrafi funkcjonować i współdziałać w grupie przy opracowywaniu zleconych zadań.
3.	K_U09	Umie samodzielnie planować i realizować własne uczenie się.
4.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowywania raportów badawczych zgodnie z ogólnie przyjętym wzorcem.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu analizy informacji oraz obsługi oprogramowania do statystycznej analizy danych.
2.	K_K05	Respektuje zasady etyczne stosowane przy interpretacji danych pochodzących ze źródeł wtórnych.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>1. Wprowadzenie do programu SPSS.</p> <p>1.1. Praca z programem.</p> <p>1.2. Omówienie podstawowych funkcji.</p> <p>1.3. Podstawowe analizy.</p> <p>2. Analiza wariancji.</p>		

- 2.1. Różnice pomiędzy k-średnimi.
- 2.2. Analiza wariancji dla jednej zmiennej.
- 2.3. Analiza wariancji dla dwóch zmiennych.
3. Korelacje.
  - 3.1. Korelacje parami.
  - 3.2. Korelacje cząstkowe.
  - 3.3. Współczynniki korelacji.
4. Testy parametryczne.
  - 4.1. Test T dla jednej próby.
  - 4.2. Test T dla prób zależnych.
  - 4.3. Test T dla prób niezależnych.
5. Testy nieparametryczne.
  - 5.1. Test serii.
  - 5.2. Test U Manna-Whitneya.
6. Raport.
  - 6.1. Struktura raportu.
  - 6.2. Przygotowanie raportu na podstawie danych wtórnych.

OPISY PRZEDMIOTÓW

Specjalność: Socjologia mediów

Metody badania mediów**EFEKTY UCZENIA SIĘ**

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o znaczeniu socjologii mediów i jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi oraz specyfice przedmiotowej i metodologicznej.
2.	K_W06	Posiada wiedzę o metodach i narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających opisywać metody badań i organizacji mediów.
		Umiejętności
1.	K_U02	Student/-ka potrafi prognozować i modelować złożone procesy i zjawiska społeczne związane z metodami badania mediów z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi socjologicznych.
2.	K_U01	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do opisu i analizowania zróżnicowanego rynku mediów oraz formułować własne opinie.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K05	Student/-ka respektuje zasady etyki zawodowej socjologa oraz normy i reguły prawne, zawodowe i moralne przy badaniu rynku mediów.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Metody badania dawnych i nowych mediów.
2. Kategorie pojęciowe związane z metodami badań mediów.
3. Metody organizowania prac w mediach.
4. Wzmacnianie pozycji na rynku mediów.

5. Analiza wybranych mechanizmów ze świata mediów, marketingu i *public relations*.

6. Dawne media a Internet.

Socjologia miasta		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę z zakresu socjologii miasta.
2.	K_W02	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych kierunkach badań w zakresie socjologii miasta, ośrodkach i szkołach badawczych.
3.	K_W05	Ma pogłębioną wiedzę o procesach, organizacjach i instytucjach wpływających na kształt i przemiany życia człowieka w mieście.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie na podstawie zdobytej wiedzy.
2.	K_U05	Ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu wybranych problemów socjologii miasta.
2.	K_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu socjologa w przestrzeni miejskiej.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>1. Socjologia miasta – definicje i pojęcia.</p> <p>2. Współczesne szkoły badania problematyki miejskiej.</p> <p>3. Socjologia miasta w Polsce.</p> <p>4. Industrializacja, urbanizacja i sekularyzacja miast.</p>		

5. Procesy urbanistyczne końca XX wieku.
6. Gentryfikacja, suburbanizacja i miasta globalne.
7. Metropolie i procesy metropolizacji.
7. Małe miasta, *slow cities* i inne sieci miast.
8. Zrównoważony rozwój miast i strategie miejskie.
9. Pamięć w mieście i pamięć miasta.
10. Mieszkańcy miast.
11. Miasta na pustyni.
12. Rodzaje i funkcje przestrzeni miejskiej.
13. Neohaussmannizacja, bunt miast i nowa kwestia miejska.
14. Utopie miejskie i realne miasta XXI wieku.

Sztuka w świecie współczesnym		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka posiada wiedzę na temat specyficznych cech sztuki w świecie współczesnym.
2.	K_W04	Posiada wiedzę o różnych formach przejawiania się sztuki w świecie współczesnej.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi dokonywać interpretacji różnych form obecności sztuki w świecie współczesnej.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka potrafi uczestniczyć w społecznej dyskusji na temat pozytywnych i negatywnych aspektów globalizacji.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sztuka klasyczna a sztuka współczesna. 2. Wartości estetyczne a sztuka współczesna. 3. Indywidualizm i oryginalność jako wartości sztuki współczesnej. 4. Społeczna rola artysty w sztuce współczesnej. 5. Nowe media sztuki współczesnej - instalacja, <i>happening</i>, <i>body art</i>, <i>land art</i> itd. Konceptualizm. 6. Pop art. 7. Sztuka wysoka a sztuka niska. 8. Sztuka a rozrywka. Sztuka a reklama. 9. Sztuka a kultura audiowizualna. 10. Sztuka zaangażowana. 11. Sacrum w sztuce. 12. Bunt w sztuce. 13. Sztuka wspólnotowa. 14. Skandal jako element sztuki współczesnej. 		

Socjologia mediów		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o znaczeniu socjologii mediów oraz jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej.
2.	K_W03	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą teorie i metodologię z zakresu socjologii mediów.
3.	K_W06	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji rynku medialnego.
4.	K_W07	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady związane z ochroną własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz rozumie konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.
Umiejętności		
1.	K_U02	Student/-ka posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk z obszaru problematyki mediów z zastosowaniem specyficznych metod badawczych.
2.	K_U03	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych tekstów i wytworów medialnych.
3.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim, dotyczących zagadnień z zakresu nauk społecznych, stosując przyjęte w socjologii standardy.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K05	Student/-ka respektuje zasady etyki zawodowej socjologa oraz normy i reguły prawne, zawodowe i moralne w celu rozwiązania problemów w obszarze badania i analizy rynku medialnego.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>1. Teorie i koncepcje w obszarze socjologii mediów.</p> <p>2. Metodologia badań mediów.</p>		

3. Procesy społeczne związane z mediami.

4. Dawne media a Internet.

5. Analiza wybranych mechanizmów ze świata mediów, marketingu i *public relations*.

Moduł badawczy		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W02	Student/-ka ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach socjologii, ośrodkach i szkołach badawczych.
2.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać przejawy struktury, organizacje i instytucje społeczne.
		Umiejętności
1.	K_U03	Student/-ka potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury ważne z punktu widzenia socjologii.
2.	K_U06	Potrafi porozumiewać się z socjologami i przedstawicielami nauk pokrewnych, a także popularyzować wiedzę o socjologii, wytworach i instytucjach, pełniących różne funkcje społeczne.
3.	K_U08	Potrafi współdziałać i pracować w grupie przy realizacji projektu badawczego, przyjmując w niej różne role.
4.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz inicjować podobne działania u innych osób.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K02	Jest gotów/-owa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazuje aktywność i przedsiębiorczość oraz angażuje się we współpracę na rzecz środowiska społecznego.
3.	K_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu socjologa.
4.	K_K05	Respektuje zasady etyki zawodowej socjologa oraz normy i reguły prawne, zawodowe i moralne, przy projektowaniu i realizacji badania.

TREŚCI PROGRAMOWE

Zajęcia realizowane metodą projektową.

1. Ogólna charakterystyka wybranych działów/specjalizacji w ramach socjologii.
2. Przedmiot zainteresowania wybranych działów/specjalizacji w ramach socjologii.
3. Przegląd teorii socjologicznych.
4. Metodologia badań oraz przykłady badań empirycznych wybranych działów socjologii.
5. Udział w praktyce badawczej - udział w pracach nad narzędziami badawczymi; realizacja badania w terenie; opracowanie zebranego materiału badawczego; prezentacja wyników analizy zebranego materiału.

Socjolog wobec przekazów prasowych. Czytelnia 1-2

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma rozszerzoną wiedzę o mediach lokalnych, ogólnopolskich i wybranych zagranicznych.
2.	K_W05	Posiada wiedzę o strukturze przekazu w mediach drukowanych i elektronicznych.
Umiejętności		
1.	K_U03	Student/-ka potrafi analizować informacje dziennikarskie z wysokiej jakości czasopism i gazet.
2.	K_U03	Umie rozpoznawać gatunki dziennikarskie i poziom warsztatu.
3.	K_U03	Posiada umiejętność definiowania tematów do materiałów dziennikarskich i korzystania z różnych źródeł informacji.
4.	K_U08	Potrafi pracować i współdziałać w grupie.
5.	K_U09	Potrafi samodzielnie uzupełniać wiedzę i dba o samodzielny rozwój.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści oraz do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
2.	K_01	Jest gotów/owa do systematycznego śledzenia prasy jako dodatkowego źródła danych o zjawiskach i procesach społecznych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Zajęcia prowadzone w formie warsztatów z elementami tutoringu grupowego.

1. Cotygodniowe zadania oparte na bieżącej lekturze prasy regionalnej, krajowej i zagranicznej oraz literatury faktu. Tytuły prasowe są uzgadniane każdorazowo pomiędzy prowadzącą/-ym a grupą. Tytuły prasy zagranicznej uwzględniają znajomość języków członków/-iń grupy.
2. Długoterminowe obserwacje przekazów medialnych.
3. Poprzez uczenie oparte na doświadczeniu praktyczne zetknięcie z mediami w sposób wyrabiający trwałe nawyki stałej lektury prasy.
4. Uwrażliwienie na rozłożone w czasie zjawiska związane ze społecznym aspektem tematów realizowanych w mediach, w tym w Internecie.
5. Samodzielne analizy wybranych mechanizmów ujawnianych w przestrzeni mediów, marketingu i *public relations*.

Socjologia wizualna		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę z zakresu socjologii wizualnej, oraz wiedzę na temat połączeń socjologii wizualnej z innymi dyscyplinami.
2.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych charakterystycznych dla badań z zastosowaniem materiałów wizualnych.
Umiejętności		
1.	K_U04	Student/-ka posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych na temat analizy materiałów wizualnych.
2.	K_U08	Potrafi funkcjonować i współdziałać w grupie przy opracowywaniu zadań z obszaru analizy materiałów wizualnych.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii wizualnej oraz jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Socjologia wizualna – podstawowe definicje i koncepcje. 2. Kultura wizualna – okulocentryzm kultury, rola wzroku we współczesności, krytyka. 3. Wizualność i jej znaczenia – społeczna definicja fotografii. 4. Światło obrazu – punctum i studium w ujęciu socjologicznym. 5. Wizualne przedstawienia cierpienia. 6. Materiały wizualne jako przedmiot analizy socjologicznej. 7. Socjologia wizualna jako metoda badawcza. 8. Krytyka metodologiczna badań z zastosowaniem materiałów wizualnych. 		

9. Aspekty etyczne socjologii wizualnej.

Etyka w mediach**EFEKTY UCZENIA SIĘ**

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat działania mediów oraz ich powiązań z etyką; ma wiedzę na temat wartości i norm moralnych regulujących funkcjonowanie środków masowego przekazu.
2.	K_W04	Ma pogłębioną wiedzę na temat etycznych konsekwencji funkcjonowania mediów, ich wagi oraz społecznej roli.
3.	K_W07	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady związane z ochroną własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz zarządzania zasobami własności intelektualnej.
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi podać przykłady dylematów i problemów etycznych pojawiających się w mediach, dokonać ich analizy oraz podejmuje samodzielną próbę ich rozwiązania w oparciu o zdobytą wiedzę.
2.	K_U03	Potrafi dokonać krytycznej analizy i interpretacji tekstów źródłowych i innych tekstów kultury, zwłaszcza przekazów medialnych.
3.	K_U05	Potrafi brać merytoryczny udział w dyskusji; potrafi formułować oceny moralne i uzasadnia swoje stanowisko rzetelną argumentacją, odwołując się do poglądów własnych i innych autorów, zachowując przy tym zasady kultury osobistej.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę oraz umiejętności z zakresu problematyki funkcjonowania środków masowego przekazu; potrafi samodzielnie i krytycznie odnieść się do treści przekazów medialnych.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Zagadnienia metodologiczne – etyka ogólna a etyka mediów, etyka mediów jako etyka życia publicznego, komunikacja społeczna a media.
2. Dziennikarstwo i media w postrzeganiu społecznym – analiza raportów, przekazów medialnych i prasowych.
3. Podstawy prawne etyki mediów: prawo prasowe, prawo autorskie. Problemy etyczne związane z ochroną własności przemysłowej, prawem autorskim oraz zarządzaniem zasobami własności intelektualnej.
4. Deontologia mediów – prezentacja i analiza kodeksów etycznych oraz innych samoregulacyjnych mechanizmów kształtowania mediów.
5. Dyskusja na temat rzetelności dziennikarskiej.
6. Granice wolności mediów – wolność i odpowiedzialność w mediach.
7. Przemoc w mediach – prawo do informacji a prawo do prywatności, kultura obnażania, granice wizualnego przekazu, mowa nienawiści w mediach.
8. Mediatyzacja polityki i polityzacja mediów – public relations, instrumentalizacja etyki w polityce i mediach.
9. Czy reklama może być etyczna? – analiza przekazów perswazyjnych, porównanie reklamy komercyjnej z reklamą społeczną.
10. Telewizja, Internet – etyczne dylematy kultury obrazkowej.
11. Nowe media – nowe wyzwania. Analiza raportów dotyczących wpływu mediów na życie.

Warsztaty na temat wizerunku publicznego i *public relations*

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę z zakresu teorii komunikacji i <i>public relations</i> .
2.	K_W02	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych obszarach wykorzystania <i>public relations</i> , sposobach manipulacji i perswazji.
3.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać organizacje i instytucje na potrzeby <i>public relations</i> .
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy różnorodnych kampanii reklamowych.
2.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury ważne z punktu widzenia komunikacji społecznej.
3.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych.
4.	K_U05	Ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań.
5.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K02	Student/-ka jest gotowy/-a do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazuje aktywność i przedsiębiorczość.
2.	K_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z pracą w obszarze PR.

3.	K_K05	Respektuje zasady etyki zawodowej oraz normy i reguły prawne i moralne.
----	-------	---

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Teoria *public relations*.
2. Analiza najważniejszych światowych kampanii wyborczych (*political PR*).
3. Kreowanie wizerunku.
4. Konstruowanie przekazu promocyjnego.
5. Umiejętność konstruowania wypowiedzi.
6. Środki retoryczne.
7. Panowanie nad stresem związanym z wystąpieniami publicznymi.

Praktyki w mediach		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma podstawową wiedzę o mediach lokalnych i ogólnopolskich.
2.	K_W05	Posiada wiedzę o strukturze redakcji w mediach drukowanych i elektronicznych.
		Umiejętności
1.	K_U04	Student/-ka potrafi napisać i zredagować proste informacje dziennikarskie na potrzeby różnych rodzajów czasopism i gazet.
2.	K_U05	Umie przeprowadzać krótkie wywiady, opracowywać teksty dziennikarskie.
3.	K_U03	Posiada umiejętność znajdowania tematów do materiałów dziennikarskich i korzystania z różnych źródeł informacji.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy, jest gotowy/-owa do krytycznego odbioru treści.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczenie się oparte na doświadczeniu - praktyczne zetknięcie z mediami w sposób ułatwiający późniejsze rozeznanie się uczestnika zajęć na rynku mediów. 2. Samodzielne włączenie się uczestników w wybrane środowisko medialne. 3. Dawne media a Internet. 4. Analiza wybranych mechanizmów ze świata mediów, marketingu i <i>public relations</i>. 5. Obserwacja uczestnicząca w mediach. 		

OPISY PRZEDMIOTÓW

Specjalność: socjologia zmiany społecznej

Metody badań zachowań politycznych**EFEKTY UCZENIA SIĘ**

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę na temat różnych typów zachowań politycznych.
2.	K_W05	Posiada pogłębioną wiedzę o strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych istotnych z punktu widzenia badań różnych typów zachowań politycznych.
3.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać wybrane rodzaje zachowań politycznych.
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy różnych typów zachowań politycznych.
2.	K_U08	Potrafi funkcjonować i współdziałać w grupie przy opracowywaniu zleconych zadań.
3.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie badań zachowań politycznych oraz inicjować podobne działania u innych osób.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze badań zachowań politycznych; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Zachowania polityczne – definicja, typy zachowań politycznych.
2. Badania zachowań wyborczych.
3. Analiza przestrzennych zróżnicowań preferencji wyborczych w Polsce.
4. Kto zostaje politykiem i dlaczego? Rekrutacja elit politycznych w świetle badań.
5. Metody analizy kampanii wyborczych w „starych” i „nowych” mediach.
6. Postawy wobec demokracji i preferencje partyjne.

Społeczności lokalne		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę w zakresie socjologii społeczności lokalnych.
2.	K_W05	Posiada pogłębioną wiedzę o strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych obecnych w różnych typach współczesnych społeczności lokalnych.
3.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach wykorzystywanych we współczesnych badaniach różnych typów społeczności lokalnych.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student /-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy procesów zmiany społecznej zachodzących w różnych typach społeczności lokalnych.
2.	K_U08	Potrafi funkcjonować i współdziałać w grupie przy wykonaniu zleconych zadań.
3.	K_U05	Ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu wybranych problemów dotyczących socjologii społeczności lokalnych.
2.	K_K03	Rozumie potrzebę uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu.
TREŚCI PROGRAMOWE		
1. Społeczności lokalne – definicja, dlaczego warto je badać?		

2. Metody, narzędzia i techniki wykorzystywane w badaniu społeczności lokalnych.
3. Koncepcja kapitału społecznego i jej znaczenie dla socjologii społeczności lokalnych.
4. Wiejskie społeczności lokalne i ich współczesne przemiany.
5. Kształtowanie się społeczności lokalnej w przestrzeni podmiejskiej.
6. Lokalność w dużym mieście: organizacje lokalne, inicjatywy sąsiedzkie.
7. Społeczności lokalne a współczesne procesy globalizacji.

Socjologia wsi		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W03	Student/-ka ma pogłębioną wiedzę o zmieniających się perspektywach koncepcjach i wyobrażeniach dotyczących polskiej wsi i jej mieszkańców.
2.	K_W05	Ma pogłębioną wiedzę na temat specyfiki wiejskiej populacji, charakterystycznych dla wsi organizacji, instytucji i struktur, a także zachodzących w środowiskach wiejskich zmian społecznych, ekonomicznych i kulturowych.
3.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać zmianę społeczną w wiejskich społecznościach lokalnych.
Umiejętności		
1	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy specyfiki zjawisk społecznych w środowiskach wiejskich oraz zachodzących w nich zmian.
2.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty oraz wytwory kultury ważne z punktu widzenia socjologii wsi.
3.	K_U08	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>1. Charakterystyka tradycyjnej wsi polskiej: perspektywa ekonomiczna, społeczna i kulturowa.</p> <p>2. Współczesna polska wieś i jej mieszkańcy: wyobrażenia i stereotypy a rzeczywistość; procesy zmian.</p> <p>3. Socjologia wsi: przedmiot i metody badań.</p>		

4. *Gender* na wsi: stare i nowe role społeczne wiejskich kobiet.
5. Nowe wiejskie elity? Młodzi mieszkańcy wsi z wyższym wykształceniem.
6. Demograficzne starzenie się na terenach wiejskich: specyfika wiejskiej starości.
7. Innowacje społeczne na terenach wiejskich: przykłady z Polski i innych krajów.

Migracje i ich konsekwencje		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę na temat współczesnych migracji.
2.	K_W05	Posiada pogłębioną wiedzę o strukturach, organizacjach i instytucjach społecznych zaangażowanych w zarządzanie współczesnymi ruchami migracyjnymi lub reagujących na nie.
3.	K_W06	Ma wiedzę o metodach gromadzenia danych na temat migracji i zdaje sobie sprawę z ich słabości.
Umiejętności		
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy współczesnych procesów migracji.
2.	K_U08	Potrafi funkcjonować i współdziałać w grupie przy opracowywaniu zleconych zadań.
3.	K_U05	Ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań.
Kompetencje społeczne		
1.	K_K01	Student/-ka potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu wybranych problemów dotyczących współczesnych migracji.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Migracje we współczesnym świecie – typy i przyczyny migracji. 2. Migracje przymusowe i współczesny kryzys migracyjny. 3. Migracje zagraniczne Polaków - kierunki, przyczyny, konsekwencje. 4. Cudzoziemcy w Polsce – Polska jako kraj przyjmujący. 5. Migracje wewnętrzne – z miasta na wieś i ze wsi do miasta. 		

6. Mobilność przestrzenna osób starszych.

Państwo i gospodarka a społeczeństwo obywatelskie

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę odnoszącą się do problematyki społeczeństwa obywatelskiego.
2.	K_W02	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach socjologii społeczeństwa obywatelskiego.
3.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać przejawy społeczeństwa obywatelskiego, w tym między innymi odnoszące się do zaufania społecznego, działalności na rzecz społeczności lokalnej, zaangażowania w organizacje III sektora i działania IV sektora, wolontariat.
4.	K_W08	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej aktywności i przedsiębiorczości.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy procesów społecznych.
2.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury ważne z punktu widzenia socjologii.
3.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych.
4.	K_U05	Ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań w obrębie problematyki społeczeństwa obywatelskiego.
5.	K_U08	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.

6.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz inicjować podobne działania u innych osób.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K02	Jest gotowy/-owa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazuje aktywność i przedsiębiorczość oraz angażuje się we współpracę na rzecz środowiska społecznego.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Idea i historia społeczeństwa obywatelskiego. 2. Kondycja społeczeństwa obywatelskiego w Polsce i Europie. 3. Obywatelska polityka społeczna. 4. Samoorganizacja społeczeństwa. 5. Współpraca międzysektorowa. 6. Rola państwa i inicjatyw obywatelskich w sytuacji zmieniających się rynków pracy. 7. Partycypacja publiczna i społeczna. 8. Charakterystyka liderów i działaczy inicjatyw obywatelskich. 9. Nowe ruchy społeczne. 10. Polityka protestu i obywatelskiego nieposłuszeństwa. 11. Społeczności wirtualne. 		

Moduł badawczy		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W02	Student/-ka ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach socjologii, ośrodkach i szkołach badawczych.
2.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać przejawy struktury, organizacje i instytucje społeczne.
		Umiejętności
1.	K_U03	Student/-ka potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury ważne z punktu widzenia socjologii.
2.	K_U06	Potrafi porozumiewać się z socjologami i przedstawicielami nauk pokrewnych, a także popularyzować wiedzę o socjologii, wytworach i instytucjach, pełniących różne funkcje społeczne.
3.	K_U08	Potrafi współdziałać i pracować w grupie przy realizacji projektu badawczego, przyjmując w niej różne role.
4.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze oraz inicjować podobne działania u innych osób.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii; jest gotów/-owa do krytycznej oceny odbieranych treści.
2.	K_K02	Jest gotów/-owa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazuje aktywność i przedsiębiorczość oraz angażuje się we współpracę na rzecz środowiska społecznego.
3.	K_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu socjologa.
4.	K_K05	Respektuje zasady etyki zawodowej socjologa oraz normy i reguły prawne, zawodowe i moralne, przy projektowaniu i realizacji badania.

TREŚCI PROGRAMOWE

Zajęcia prowadzone metodą projektową.

1. Ogólna charakterystyka wybranych działów/specjalizacji w ramach socjologii.
2. Przedmiot zainteresowania wybranych działów/specjalizacji w ramach socjologii.
3. Przegląd teorii socjologicznych.
4. Metodologia badań oraz przykłady badań empirycznych wybranych działów socjologii.
5. Udział w praktyce badawczej - udział w pracach nad narzędziami badawczymi; realizacja badania w terenie; opracowanie zebranego materiału badawczego; prezentacja wyników analizy zebranego materiału.

Socjologia miasta i ruchów miejskich		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka posiada podstawową wiedzę z zakresu socjologii miasta i jej powiązaniach z innymi dziedzinami socjologii.
2.	K_W03	Posiada wiedzę o etapach rozwoju urbanizacji i teorii socjologicznych, które im towarzyszyły.
3.	K_W02	Ma wiedzę na temat współczesnych teorii dotyczących przemian miast.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do analizy zjawisk z zakresu socjologii miasta.
2.	K_U09	Potrafi samodzielnie znaleźć informacje z zakresu socjologii miasta oraz je interpretować.
3.	K_U02	Potrafi krytycznie analizować i interpretować wytwory kultury ważne z punktu widzenia socjologii miasta.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii miasta.
2.	K_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z uprawianiem socjologii miasta.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie urbanizacji - badania nad miejskim stylem życia. 2. Urbanizacja a industrializacja, regionalne zróżnicowanie polskich procesów urbanizacyjnych. 3. Przemiany współczesnych społeczności lokalnych, typologie miast. 4. Problemy wielkich miast, zagadnienia suburbiów. 5. Struktura społeczna a struktura przestrzenna miast. 6. Mechanizmy, przyczyny i skutki segregacji społecznej w miastach. 		

7. Współczesne ruchy miejskie, przyczyny i skutki ich działań.

Socjologia edukacji		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka posiada podstawową wiedzę z zakresu socjologii edukacji i jej powiązaniach z innymi dziedzinami socjologii.
2.	K_W03	Posiada wiedzę o etapach rozwoju systemów edukacyjnych i teorii socjologicznych, które im towarzyszyły.
3.	K_W02	Ma wiedzę na temat współczesnych teorii dotyczących przemian edukacji w okresie globalizacji.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do analizy zjawisk z zakresu socjologii edukacji.
2.	K_U09	Potrafi samodzielnie znaleźć materiały źródłowe z zakresu socjologii edukacji oraz je interpretować.
3.	K_U02	Potrafi krytycznie analizować i interpretować informacje medialne ważne z punktu widzenia socjologii edukacji.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w obszarze socjologii edukacji.
2.	K_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z uprawianiem socjologii edukacji.
3.	K_K05	Respektuje zasady etyki zawodowej socjologa.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe zagadnienia poruszane w ramach socjologii edukacji. 2. Powiązania socjologii edukacji z innymi dziedzinami nauki. 3. Etapy w rozwoju socjologii edukacji. Podstawowe teorie i podejmowane problemy badawcze. 4. Rozwój socjologii edukacji w Polsce. 		

5. Relacje społeczne w instytucjach edukacyjnych i ich opis w socjologii edukacji.

6. Zagadnienia socjologii edukacji w epoce globalizacji.

Socjologia w praktyce		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W02	Student/-ka rozumie współczesne koncepcje socjologii stosowanej i sens dyskusji pomiędzy różnymi wersjami inżynierii społecznej.
2.	K_W03	Rozumie program nauki o zarządzaniu publicznym i tzw. <i>policy sciences</i> .
3.	K_W05	Rozumie mechanizmy funkcjonowania różnych instytucji eksperckich, tzw. <i>think tanków</i> i ich ideologiczne zróżnicowanie.
		Umiejętności
1.	K_U02	Student/-ka potrafi przygotowywać analizę trendów i na tej podstawie scenariusze dynamiki zjawisk i procesów społecznych.
2.	K_U04	Potrafi przygotowywać raporty z własnych prac analitycznych i adresować je do odpowiednich odbiorców.
3.	K_U06	Umie korzystać z międzynarodowych baz danych i prowadzić własne analizy porównawcze.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka umie racjonalnie argumentować w sporach dotyczących trafności diagnoz społecznych, potrafi krytycznie oceniać argumenty.
2.	K_K02	Jest przygotowany/-a do prezentowania wyników szeroko rozumianej opinii publicznej.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Socjologiczny aktywizm: tradycje interwencji w życie zbiorowe, m.in. polska tradycja IGS-u. 2. Idea planowanej zmiany społecznej. 3. Programy socjologii stosowanej. 		

4. Strategie interwencji: dystrybucja kar i nagród; interwencje bezpośrednie i pośrednie, idee społecznej profilaktyki i złudzenia myślenia przyczynowo-skutkowego.
5. Instytucjonalizacja systemów interwencji społecznych: nowe profesje kontroli społecznej.
6. Planowa zmiana społeczna i demokracja.
7. Badania nad dyfuzją innowacji.

Biznes, polityka i etyka		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka zna genezę i istotę etyki polityki i etyki biznesu.
2.	K_W03	Zna patologie na styku biznesu i polityki – korupcję, nieuczciwą konkurencję (dumping), lobbying.
3.	K_W05	Ilustruje przykładami dylematy etyczne pojawiające się na styku biznesu, polityki i świata mediów.
4.	K_W05	Podaje przykłady dobrych praktyk biznesu.
5.	K_W07	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady związane z ochroną własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz zarządzania zasobami własności intelektualnej.
		Umiejętności
1.	K_U02	Student/-ka potrafi określić znaczenie zaufania jako warunku efektywności gospodarczej i pożądanego życia społecznego.
2.	K_U04	Interpretuje przejrzystość jako wynik braku zaufania wobec biznesu i polityki.
3.	K_U03	Potrafi dokonać krytycznej analizy tekstu naukowego i publicystycznego.
4.	K_U05	Wykorzystując filozoficzne narzędzia, potrafi wyrazić i uzasadnić swoje stanowisko wobec filantropii ze strony biznesu.
5.	K_U09	Proponuje i uzasadnia reguły etyczne, którymi powinni się kierować politycy i biznesmeni.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka wyraża oceny dotyczące uprawiania zawodu polityka i biznesmena.
2.	K_K05	Rozumie potrzebę polityki <i>compliance</i> i społecznej odpowiedzialności biznesu i polityki.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Polityka i gospodarka jako opozycja właściwa czasom nowożytnym i kapitalizmowi (R. Heilbroner).
2. Polityka, gospodarka, etyka. Rozłączność czy wspólnota. Polityka a gospodarka w tradycji liberalnej (B. Mandeville, J. Locke, A. Smith).
3. Państwo opiekuńcze.
4. Neoliberalna idea separacji polityki i biznesu (M. Friedman).
5. Etyka biznesu jako przedmiot refleksji teoretycznej.
6. Biznes moralnie odpowiedzialny.
7. Zaufanie jako przesłanka gospodarczej efektywności.
8. Przejrzystość jako wynik braku zaufania wobec biznesu i polityki.
9. Korupcja jako wynik zachodzenia na siebie biznesu i polityki czy efekt ich separacji?
10. Moralność w sferze publicznej. Lobbying.
11. Etyczna ocena reklamy w biznesie oraz marketingu politycznego.
12. Problemy etyczne związane z ochroną własności przemysłowej, prawem autorskim oraz zarządzaniem zasobami własności intelektualnej.
13. Biznes wobec ochrony środowiska - ekobiznes.
14. Zwycięstwo neoliberalizmu i jego krytyka.
15. Alterglobalizm jako próba budowy etycznej alternatywy dla neoliberalnej segregacji polityki i gospodarki.
16. Demaskacja separacji ekonomiki i polityki (Nami Klein).
17. Pytanie o przyszłość etyki w świecie biznesu i polityki (Immanuel Wallerstein).

Socjologia przekazów medialnych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma wiedzę o znaczeniu socjologii mediów i jej powiązaniach z innymi dyscyplinami oraz specyfice metodologicznej badania tekstów medialnych.
2.	K_W01	Ma wiedzę o mediach lokalnych i ogólnopolskich.
3.	K_W05	Posiada wiedzę o strukturze przekazu w mediach drukowanych i elektronicznych.
4.	K_W07	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady związane z ochroną prawa autorskiego oraz rozumie konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy zjawisk i procesów społecznych.
2.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować informacje dziennikarskie z wysokiej jakości czasopism i gazet.
3.	K_U05	Ma umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań.
4.	K_U08	Potrafi pracować i współdziałać w grupie.
5.	K_U09	Dbą o samodzielny rozwój.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K05	Student/-ka respektuje zasady etyki zawodowej socjologa oraz normy i reguły prawne, zawodowe i moralne przy badaniu rynku mediów.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<i>Zajęcia prowadzone w formie warsztatów z elementami tutoringu grupowego.</i>		

1. Cotygodniowe zadania oparte na bieżącej lekturze prasy regionalnej, krajowej i zagranicznej oraz literatury faktu. Tytuły prasowe są uzgadniane każdorazowo pomiędzy prowadzącą/-ym a grupą. Tytuły prasy zagranicznej uwzględniają znajomość języków członków/-iń grupy.
2. Poprzez uczenie oparte na doświadczeniu wyrobienie trwałego nawyku stałej lektury prasy.
3. Samodzielne analizy wybranych mechanizmów ujawnianych w przestrzeni mediów, marketingu i public relations.
4. Długoterminowe obserwacje przekazów medialnych.
5. Porównawcza analiza treści (omawiane fakty i ich selekcja, użyty język w opisie, komentarzu) w wybranych środkach przekazu reprezentujących różne orientacje polityczne w ciągu ostatniego tygodnia/miesiąca itd.

Dynamika zmian współczesnych rynków pracy		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka zna, rozumie i potrafi stosować podstawowe kategorie pojęciowe wykorzystywane w analizach rynku pracy; rozumie różnice pomiędzy ekonomicznym i socjologicznym podejściem do tych analiz i umie wskazać na strukturotwórcze konsekwencje dynamiki rynku pracy.
2.	K_W02	Umie wykorzystywać wiedzę o rynku pracy do śledzenia rozwiązań instytucjonalnych w zakresie regulacji rynku pracy i efektywności tych rozwiązań.
3.	K_W03	Zna i umie wykorzystywać zastane dane zawarte w międzynarodowych bankach danych na temat rynku pracy i uzyskiwać dostęp do surowych zbiorów danych.
4.	K_W04	Rozumie różnice pomiędzy mikro- i makroekonomicznymi i socjologicznymi danymi dotyczącymi rynków pracy.
5.	K_W05	Ma pogłębioną wiedzę o procesach społecznych wyznaczających dynamikę zmian współczesnych rynków pracy; dostrzega społeczne konsekwencje zmian instytucjonalnych zwiększających elastyczność zatrudnienia na lokalnych rynkach pracy.
6.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać i opisywać dynamikę rozmaitych segmentów rynku pracy; rozumie różnice między danymi sprawozdawczymi i danymi gromadzonymi na podstawie wielkich prób (BAEL).
7.	K_W08	Rozumie strukturalne konflikty wbudowane w dynamikę rynków pracy i potrafi je łączyć z charakterystykami polskiej gospodarki.
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystywać dostępne zbiory danych do analiz sytuacji w rozmaitych segmentach rynku pracy; potrafi

		wykorzystywać te zbiory danych do międzynarodowych analiz porównawczych.
2.	K_U02	Potrafi posługiwać się metodami analizy trendów i metodami <i>forecastingu</i> do przewidywania kierunków zmian na rynkach pracy, na przykład w zakresie automatyzacji procesów produkcyjnych.
3.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować materiały składające się na publiczne dyskusje dotyczące pożądaných zmian instytucjonalnych na rynkach pracy.
4.	K_U04	Potrafi wypracować sobie własne poglądy dotyczące zmian zachodzących w rozmaitych segmentach rynku pracy; potrafi prezentować i dyskutować te poglądy.
5.	K_U05	Potrafi przekładać analizy ekonomiczne i gospodarcze na analizy socjologiczne, m.in. poprzez wskazywanie na społeczne (strukturalne) konsekwencje zmian na rynkach pracy.
6.	K_U06	Potrafi, rozumiejąc sens terminów, interpretować międzynarodowe dane statystyczne.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K01	Student/-ka rozumie mechanizmy profilowania dostępnych zbiorów danych i potrafi wskazać na ich społeczne zakorzenienie; potrafi dostrzegać perswazyjne funkcje wbudowane w wielkie zbiory danych.
2.	K_K02	Rozumie potrzebę krytycznej analizy zastanych danych dotyczących rynku pracy.
3.	K_K04	Potrafi komunikować i dyskutować wnioski wynikające z własnych doświadczeń i analiz szerszym grupom odbiorców; jest zdolny/-a do racjonalnego udziału w publicznych debatach dotyczących sytuacji na rynku pracy.
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe zagadnienia funkcjonowania współczesnych rynków pracy. 2. Podstawowe pojęcia i kategorie analityczne służące opisowi ich dynamiki. 3. Wielowymiarowe różnicowania współczesnych rynków pracy - zarówno od strony podaźowej, jak i od strony popytowej. 4. „Lokalne” rynki pracy, ich segmenty i sytuacja na każdym z nich. 		

5. Funkcje rynku pracy.

6. Zmiany technologiczne i procesy globalizacji a rynek pracy.

Warsztaty na temat wizerunku publicznego i *public relations*

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	K_W01	Student/-ka ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę z zakresu teorii komunikacji i <i>public relations</i> .
2.	K_W02	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych obszarach wykorzystania <i>public relations</i> , sposobach manipulacji i perswazji.
3.	K_W06	Ma wiedzę o metodach, narzędziach oraz technikach pozyskiwania danych, pozwalających badać organizacje i instytucje na potrzeby <i>public relations</i> .
		Umiejętności
1.	K_U01	Student/-ka potrafi wykorzystać wiedzę i pozyskane z wiarygodnych źródeł dane do opisu i analizy różnorodnych kampanii reklamowych.
2.	K_U03	Potrafi krytycznie analizować i interpretować teksty i wytwory kultury ważne z punktu widzenia komunikacji społecznej.
3.	K_U04	Posiada umiejętność przygotowania, zgodnie z przyjętymi w socjologii standardami, wystąpień ustnych i prac pisemnych.
4.	K_U05	Ma umiejętność prowadzenia debaty: merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów własnych oraz innych autorów, formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań.
5.	K_U09	Umie samodzielnie uzupełniać wiedzę i rozwijać umiejętności.
		Kompetencje społeczne
1.	K_K02	Student/-ka jest gotowy/-a do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazuje aktywność i przedsiębiorczość.

2.	K_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z pracą w obszarze PR.
3.	K_K05	Respektuje zasady etyki zawodowej oraz normy i reguły prawne i moralne.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Teoria *public relations*.
2. Analiza najważniejszych światowych kampanii wyborczych (*political PR*).
3. Kreowanie wizerunku.
4. Konstruowanie przekazu promocyjnego.
5. Umiejętność konstruowania wypowiedzi.
6. Środki retoryczne.
7. Panowanie nad stresem związanym z wystąpieniami publicznymi.
8. Samodzielna analiza wybranych kampanii reklamowych.